

TAN istung – 17. detsember 2008

PÄEVAKORD JA OTSUSED

Aruanne Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013 "Teadmistepõhine Eesti" täitmisest 2008. aastal - infoks - Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium (ettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeerium andis ülevaate Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 "Teadmistepõhine Eesti" eesmärkide ja indikaatorite sihttasemete saavutamisest, olulisematest TA&I valdkonna tegevustest ja algatustest ning meetmete tulemuslikkusest 2008. aastal.

Kokkuvõttes on TA&I süsteem toiminud stabiilselt ja hästi, millest annab tunnistust ka T&A mahu intensiivne kasv ning seda eriti erasektoris. Peamiste probleemidena TA&I valdkonnas toodi välja peamiselt inimressursiga seotud aspekte - teadlaste ja inseneride vähesust ning vähest ettevalmistavate doktorite arvu kasvu. 2008. aasta märksõnaks oli kindlasti ka suuremahuliste tõukefondide ettevalmistamine ja rakendamine. Uue rahastamisperioodi algus pole olnud väga kiire, käivitumata on suur osa inimressurssi puudutavaid meetmeid ning aparatuuri meetmete sisupool on veel lahtine.

TANi arutelus märgiti, et teadus- ja arendusvaldkonna strateegilisi eesmärke on võimalik saavutada vaid teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni pikaajalise toetamise kaudu, mistõttu on TA&I valdkonna arendamisel oluline erakondade ülene konsensus. Tehti ka ettepanek esitada tulevikus täpsem ülevaade erasektori kuludest erinevate sektorite lõikes, selgitamaks välja konkreetseid artikleid ja valdkonnad, milles erasektori TA&I investeeringud on enim kasvanud.

<p>1. Otsus: Võtta informatsioon teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 "Teadmistepõhine Eesti" täitmisest 2008. aastal teadmiseks.</p>
--

2. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013 "Teadmistepõhine Eesti" rakendusplaan aastateks 2009-2013 - infoks - Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium (ettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeerium andis ülevaate Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007-2013 "Teadmistepõhine Eesti" rakendusplaani aastateks 2009-2013.

TANi arutelu eesmärgiks oli kujundada seisukoht TA&I strateegia uuendatud 2009-2013 aasta rakendusplaani osas, sh hinnata infrastruktuuripoliitika aluste lisamise vajalikkust rakendusplaani koosseisu.

<p>2. Otsus: Võtta informatsioon Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013 "Teadmistepõhine Eesti"</p>
--

rakendusplaani aastateks 2009-2013 teadmiseks. Toetada ettepanekut lisada infrastruktuuripoliitika alused rakendusplaani koosseisu.

3. Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuripoliitika alused ning infrastruktuuri arendamise teekaart –*infoks ja aruteluks* - Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium (ettekandja Tõnis Lukas, haridus- ja teadusminister, kaasettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeerium tutvustas teadus- ja arendustegevuse (T&A) infrastruktuuripoliitika aluseid ja andis ülevaate infrastruktuuri arendamise teekaardi väljatöötamise protsessist. Ettekandes toodi välja, et TA&I valdkonna efektiivsuse suurendamiseks on vajalik täpsustada vastutuse jaotust teadusasutuse ja riigi vahel (eelkõige otsustada investeringukomponendi rahastamine) ning siduda lühiajaliste meetmete eesmärgid ja ülesanded pikaajalise perspektiiviga. Rakendusplaanile lisandunud infrastruktuuripoliitika alustes on tehtud ettepanek viia vastutus infrastruktuurse arengu eest teadusasutustele ning katta investeringukomponent T&A investeringute püsikorraldusega, mille suurus määratakse riigi poolt vastavalt teadusasutuse toimimise efektiivsusele. Ka on eelnõus märgitud püsiva infrastruktuuri arendamise ja säilitamise korra väljatöötamise vajalikkust ajutiste horisontaalsete toetusmeetmete puhul ning selgete teadusasutuste koostööd ja spetsialiseerumist puudutavate eesmärkide ja neid tagavate mehhanismide seadmist meetmetes.

TANi arutelu eesmärgiks oli kujundada seisukoht T&A infrastruktuuri poliitika alustes toodud põhimõtete osas ning selle lisamise kohta TA&I strateegia rakendusplaani koosseisu.

Nõukogu arutelul toodi välja, et kulumi arvestamise põhimõtte jäigastamine pole hea mõte, mistõttu soovitatakse Haridus- ja Teadusministeeriumil töötada välja amortisatsiooni mehhanism, mille väljatöötamise protsessi tuleks kaasata ka Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Amortisatsiooni katmise vastutus on teaduspoliitikas oluline, kuna ülikoolide infrastruktuuri kulude katmine riigieelarvest on paljuski olnud üheks Läti teaduspoliitika läbikukkumise põhjuseks. Ka rõhutati, et infrastruktuuripoliitika peaks toetama suuri programme, mis aitaksid kaasa pikaajalisele arengule ning toetaks interdistsiplinaarsust ja institutsioonide vahelist koostööd. Asuti seisukohale, et investeringud infrastruktuuri peaks toetama prioriteetseid valdkondi, mitte proportsionaalselt kõiki.

3. Otsus: Anda Teadus- ja Arendusnõukogu põhimõtteline heakskiit teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuripoliitika alustele. Toetada ettepanekut töötada Haridus- ja Teadusministeeriumil välja amortisatsiooni mehhanism.

4. Eesti energiatehnoloogia programm – *infoks* - Esitaja: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (ettekandja Reigo Lehtla, energiatehnoloogia programmijuht)

Eesti energiatehnoloogia programmijuht andis ülevaate juhtkomisjoni koosolekul kinnitatud energiatehnoloogia programmi tehtud muudatustest.

TANi arutelu eesmärgiks oli kujundada seisukoht Eesti energiatehnoloogiate programmi osas.

Teadus- ja arendusnõukogu soovitas alustada tuumaenergeetika spetsialistide ettevalmistamist.

Teadus- ja arendusnõukogu soovitas Eesti energiatehnoloogia programmi eelnõu arutades lisada programmi prioriteetide hulka ka tuumaenergia arendamise. Eesti tuumajaama rajamise arutelu on alles käivitunud ning otsuseid ei ole veel tehtud, samas on tähtis alustada võimalikult kiiresti tuumaenergia spetsialistide – nii teadlaste kui inseneride – ettevalmistamist. See võimaldab teha ka põhjalikumalt läbi mõeldud otsuseid tuumajaama projekti ettevalmistamisel.

Teadus- ja arendusnõukogu liikmed leidsid ka, et energiatehnoloogia programmi rahastamise süsteemi tuleb arendada tulevikus edasi arendada.

4. <u>Otsus:</u> Võtta teadmiseks informatsioon Eesti energiatehnoloogiate programmist. Soovitada Eesti energiatehnoloogiate programmile lisada tuumaenergeetika valdkond, sh alustada tuumaenergeetika spetsialistide ettevalmistamist.